

A tavalyi Szuper

Csak a színészet történetével foglalkozók tudják, hogy élt valamikor egy Szuper Károly nevű magyar színigazgató is. Az új generáció, ide számítva az érdekelteket is, keveset törődik a múlttal, mert neki az a fontos dátum, amelyik a maga felléptét jelenti.

Ez a Szuper érdemes, törekvő, ember volt, színi naplója, amely az 1821 és 1850 évek közötti idők krónikája, alapvető forrásmunka.

Valamikor szeretne volna megkapni Szegedet is. 1864 őszén történt ez, meglehetősen inséges esztendőben. A város lakossága a megélhetéssel küzdött és nem volt kedve a színházhoz. Az egyik igazgató a másik után unta meg, hogy viaskodjék a közönnel. A színházi berkekben már fáztak, ha Szeged nevét emlegették, az 1864-65. évi téli szezonra mégis akadt két vakmerő pályázó lélek: Szuper Károly és Latabár Endre. A győztes Latabár lett, aki elindult ugyan áprilistól, amikor abban hagyta a mesterségét, kísérve a kielégítetlen társulati tagok kacskaringós jókívánságaitól. Az ilyesminél nem volt szükségük sugóra.

Szuper pedig járta tovább az országot.

Volt egy Bácskay György nevű kóristája, aki egyuttal ellátta a kelékes feladatait is. Hatalmas különfejezet telnek ki belőle, ha megírnák a vidéki színészet kellékesének küzdelmeit. A társulatok felszerelése nem volt a legtekélyesebb, a darabokhoz szükséges holmikat úgy kellett napközben összekunyorálni a közönség köréből.

— Kérj kölcsön egy lámpást, mondja valaki középosztálybeli Csiky. Cifra nyomorúságában, de petroleum is legyen benne.

Aki kölcsön adott valamit, ingyen jegyhez jutott aznap este a gyönyörködhetett a maga ruhájában, mely gróft takart, a karosszékeiben, mely királyi trónt ábrázolt. Ha sok kellett, a közönséget a műpartolók jelentették túlnyomó részben.

Ez a Bácskay nem volt nagy lumen s bár megszokta a nyomorúságot, maradt benne egy eszép érzékenység. Így esett, hogy mikor Szuper megbántotta valamiért, ott hagyta a társulatot, máshova szerződött.

Azonban egy öszezszoktak már Szuperrel, hogy nem élhettek sokáig egymás nélkül. Félév múlva vissza is tért a régi fészkebe, miután hosszú kóntófalazásokat végeztek, hogy melyikük kezdje. Valami az igazgatói presztizs is, nem csak a színészi önérték. De megtörtént a dolog s haladt minden a régi kerékvágásban, sőt Bácskay kisebb szerepet is kapott az egyik darabban.

A monológok divatja borított el mindent, színház és szerző egyformán jól járt ezzel, hiszen a monológban sok mindent el lehet mondani, amire több szereplő kellene, a szerző viszont megszabadult a munka nehezebbjétől, a cselekmények jelenetekben történő továbbvitelétől.

Bácskaynak is ilyen áthidaló monológot kellett elmondania, de olyan csúfosan belesült a szerepébe, hogy a nézőtér tombolni kezdett, a függőnyt pedig gyorsan lebecsajították, különben nem tudni, hová fajul a botrány.

Szuper kétségbeesetten rohant fel a színpadra s rátámadt a kelékes-kóristájára.

— Az Istenért, Bácskay ur, mit csinált? Maga tavaly nem volt ilyen marha!

A szegény ember, égve még a szegytől, alig tudott felelni.

— Dehogyan nem, Szuper ur!

Szállóige lett a válaszból, én még hallottam öreg színészekről. Ha valaki szokatlannul tökéletlen tudott lenni, nem is idézték az igazgató mondatát, elég volt a felelet:

— Dehogyan nem, Szuper ur!

A színészi előzetekességről is van egy történetem. Almásy Endre igazgatása idejében halottak napján kivonult a társulat a temetőbe, hogy megkoszorúzzák az itt pihenő színészek sírját.

Komoly ősz volt és bensőséges a kegyelet, a sok idegent-játszó lélek magára talált.

— Tudom, mondta ellágyulva Almásy, hogy az én számomra nem hoz-

tok egy szál virágot sem, ha egyszer meghalok.

Ferenczy Frici gyorsan kiszipogta magát és méltatlankodva förmélt Almásyra.

— Hogy lehet ilyet mondani? Hogy nem hozunk? Bizonyisten hozunk, direktor ur.

Bob

Nagy Vilmos honvédelmi miniszter rádiószózat a »szeretet csatájába« induló levéntékhez

Budapest, december 14. Vitéz nagybaizoni Nagy Vilmos vezérezredes, honvédelmi miniszter vasárnap délelben a rádió átbeszédet intézett a levéntékhez. A honvédelmi miniszter a következőket mondotta:

— Levente fiaim! Mindnyájan tudjátok már, hogy a dicsőségesen harcoló honvédek mellett, titeket is harcba hívtalak, hogy megvívjátok itthon a »szeretet csatáját« és ezzel az 1942. év karácsonyát a harcoló honvédeké és azok hozzátartozóivá tegyétek.

— Tudom, hogy minden szépért, nemesért dolgozó szívetek, csillogó szemetek lelkesen keresi a módot, hogy ebből legjobb tehetségéhez mérten kivethesse részét. Mert hiszen érzitek és tudjátok, hogy a büszke magyar tölgynek hajdásai vagytok, várományosai a most messze Oroszországban, a vörös pokol árnyékában hősiessé küzdő apáitoknak, bátyáitoknak, akik érettek harcolnak most, a ti boldogságtokért, a ti szebb jövőtökért.

— Ez a bennetek élő tudat adta azt a szép lendületet, amellyel a

szeretet csatájára felvértezve elindultatok.

— Ha pedig akadályok gördülnek elétek, erős akarattal, találékonysággal, egymás közötti megbízéssal s ha ez sem elég, szüleitek, előjáróitok jó tanácsaival küzdjétek le azokat. Csak meg ne álljatok! Mindig lebegjen előttetek a cél, hogy ezzel a munkáttal könnyeket töröljök le a fájdalomtól, báttól barázdás arcokról, hogy a legtisztább öröm csengő kacagását vizsítok vele a földreszállott szeretet jászolat körülálló kis magyar testvéreiteknek és mosolyt a harctól megkeményedett hős honvéd arcokra.

— Érzitek-e, fiaim, ennek a ti szíveteket is melegítő erejét? Érzitek-e, hogy a szeretet csatájának ez akadályversenyében milyen fontos, szép feladat hárul rátok?

— Végül pedig utra valóul a szeretet tarsolyába mindnyájotoknak ezt adom: úgy küzdjétek, hogy harcotok legszebb gyümölcse, minden harcoknak legszebb jutalma: a győzelem legyen! Szebb jövőt!

Üzv. Domán Mátyásné tragikus halála

(A Délmagyarország munkatársától Közismert szegedi uriaszony költözött el vasárnap tragikus körülmények között az élők sorából. Üzvegy Domán Mátyásné, született Róth Erzsébet vasárnap reggel 7 óra körül, mialatt házvezetőnője a templomban volt, Boldogasszony-sugárút 15. szám alatti lakásán öngyilkosságot követett el. Mire a házvezetőnő hazatért, már halott volt. A tragikus véget ért uriaszony mult esztendőben vesztette el férjét, pár hét előtt Miklós fia pedig a keleti fronton kötelességének teljesítése közben meghalt. Az ügyesség a temetési engedélyt megadta, Domán Mátyásné kedden délelben egyenyed 1 órakor temetik.

A hívő női nép Luca napján elkezd fogni egy kis székelt, hogy elkészüljön vele a szent estére. Mert ha akkor feláll rá, sok mindent meglát, ami idegen szemnek láthatatlan, főleg sorsát keresve, bepillant a jövőbe és másoknál tudósabbá válik.

Az idei Luca napjának reggelén üzv. Domán Mátyásné holtan találták a lakásán, 6 akkor már nem fogott semmibe, hanem pontot tett az egész élet végére. A jövőtől már nem várt semmit, mert a jelen megtépte száz reményességét. Virágai akkor hervadtak el, mikor átesve az aggodalmakkal telt bimbózáson, már a színében gyönyörködött volna. Finom egyénisége, gyöngédsége csak a jóra termett, a könyörületességet nem társadalmi téren szedett uzsorakamattal gyakorolta, feleség, anya, élettárs volt, aki a munkából egyforma arányban kivette részét a közel hetven éves Kárász-utcai üzletben. Nem kereste a feltűnést, örök-lányos figurájával úgy is feltűnt, mikor egyetlen fiával végiment az utcán.

Arcára azonban az utóbbi években odafagyott a mosoly, amely elválasztóhatatlan jelzője volt vonalai stílusának.

Az ember a legtitokzatosabb lény, ezer és ezer rejtély között vezet el mindennapi utunk s vibrálva mosolygó arcok ha kiadnák magukból minden ostromoztatásukat, micsoda érzéges harsogná be a mindenséget, oh milyen megrázkódtató!

Az ostromoztatáson átesett Domán Mátyásné is, aki pedig számtalan teremtészetadta értékeért megérdemelte volna a sors cirógató bánásmódját, de mióta elvesztette a fiát is, akiben felolvadó gyönyörködése még értelmet adhatott volna az életnek, — megglazult benne az utolsó kapocs is, amely célt lát és jövőt. Bizonyára úgy érezte, hogy haszontalanság kívánni kockázatos eshetőségeket, a luca-napi szék neki már nem készülhet el, a hámban lött pogácsa is csak mese, amellyel felnőttek bolondítják magukat, hiszen az ifjuság nem hisz benne. Legjobb elmenni önként a végcéll felé, hátha abban a másik világban, amely egyedüli hitnek maradt meg, világosabban meg lehet ismerni az egész élet értelmét! Itt, az alantasabb régiókban ugyanis csak tapogatózás, kísérlet, szédületes méretű korszakok szakadatlan ismétlődése minden. Higyjük, hogy megtalálta azt, amit annyira keresett Domán Mátyásné.

Perfekt szabász és darabszámos

előkelő női divatszalonba magas fizetéssel felvétetik. Csak perfekt szakmunkás ajánlkozzék. — Ajánlatokat »SZABASZ« jellegű re Rudolf Mosse hirdetőirodába, Nagyvárad, Rákóczi-ut 2.

Ajándékba karácsonyra habzó bort vegyen
1 üveg 6-50 pengő, kapható
Sándor Béla italárú üzletében a főpostánál.

Eltűnt az ékszer,
pénzt ajánlottak cserébe, eltűnt a pénz,
megkerült az ékszer

Bonyodalmak »hírlózási ügy« egy Kárász-utcai ékszerüzletben

(A Délmagyarország munkatársától) Meglepető fordulatokban gazdag ékszerlopás történt az egyik belvárosi ékszerüzletben. Csury Ferenc Kárász-utcai ékszerészhez a déli órákban beállított egy jólöltözött férfi egy elegáns, kreolarcu hölgy társaságába nazal, hogy aranyláncot akarnak vásárolni.

Az ékszerésznek feltűnt, hogy mialatt a hölgy a pultra eléje tett kollekcióból válogatott, a férfi fel és alá járkált az üzletben. Hosszsa válogatás után mindketten el akartak távozni azzal, hogy nem találják izlésüknek megfelelő láncot. Mielőtt elhagyták volna a bolthez, az ékszerész észrevette, hogy egyik legértékesebb aranylánc, amelynek 160 pengő az ára, eltűnt. Az ajtóhoz ugrott és erőiesen felszólította a párt, hogy adják elő az eltűntetett láncot, különben rendőrt hívnak. A hölgy méltatlankodva tiltakozott a gyanúsítás ellen, a férfi pedig felháborodottan hangzott, hogy 6 napig a földön

kos, nem ékszerész. Amikor azonban az ékszerész rendőrséggel fenyegetőzött, a férfi megszeppent és felkínált 150 pengőt, ha az ékszerész nem csinál botrányt. A bankjegyeket a férfi az ékszerész kezébe nyomta és elrohant, a hölgy előtt azonban az ékszerész becsapta az ajtót, így az ottmaradt, közben valaki elszaladt rendőrért.

Mire a rendőr megérkezett, kiderült, hogy a 150 pengős »váltásdíj« is eltűnt. Perceken belül aztán újabb fordulat is történt. Egy kisfin lépett az üzletbe és selyempapírra csomagolt apró tárgyat nyújtott át az ékszerésznek azzal, hogy az országzászló előtt egy férfi adta át azzal az utasítással, hogy adja be az üzletbe. A selyempapírból az ellopott lánc került elő, a kár tehát megtérült. A rendőr az üzletben fogott hölgyet ennek ellenére előállította a kapitányságon, ahol kihallgatása után őrizetbe vették. Büntetésének kézrekerítésére a rendőrség megtette az intézkedést.